Psykoterapi och psykologisk behandling 1 – Teoretisk grund för bedömning och behandling Psykodynamisk terapi & Kognitiv beteendeterapi

Kursanvisning

Psykologprogrammet, termin 6, kurskod PSPR21
7,5 hp, VT 2025

INNEHÅLL

Kursen ger en introduktion till området psykoterapi och psykologisk behandling, med fokus på psykodynamisk terapi (PDT) och kognitiv beteendeterapi (KBT). Utöver en orientering i grundläggande teorier och metoder inom PDT och KBT ges även en introduktion till området psykoterapiforskning. Kursen går igenom olika teorier, modeller och centrala begrepp inom psykoanalytisk/psykodynamisk diagnostik. En motsvarande orientering ges om teorier, metoder och centrala begrepp inom klinisk beteendeanalys och KBT-fallformulering. Därutöver tillämpas de teoretiska modellerna på fiktiva fall samt övas samtalsfärdigheter vid bedömning utifrån PDT respektive KBT. En orientering ges även om olika metoder, behandlingsformat och centrala begrepp vad gäller psykoterapeutiska interventioner och behandlingsmodeller utifrån PDT respektive KBT.

FÖRVÄNTADE STUDIERESULTAT

Efter avslutad kurs skall studenten kunna:

- redogöra för grundläggande teorier, metoder och centrala begrepp inom psykoanalytisk/psykodynamisk diagnostik, klinisk beteendeanalys och KBT-fallformulering samt behandling och behandlingsformat inom respektive tradition
- tillämpa grunderna för psykoanalytisk/psykodynamisk diagnostik och klinisk beteendeanalys, samt KBT-fallformulering på fiktiva fall
- uppvisa basala samtalsfärdigheter inom ramen för bedömningssamtal utifrån KBT och PDT
- redogöra för grundläggande frågeställningar, metoder och resultat inom psykoterapiforskning
- visa grundläggande kunskaper om hur mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer kan upptäckas och bedömas

KURSANSVARIGA

Malin Levin
Adjunkt, Leg psykolog, Leg psykoterapeut, Specialist i Klinisk Psykologi, Handledare i KBT
malin.levin@psychology.su.se

Camilla von Below
Universitetslektor, fil.dr., leg psykolog, leg psykoterapeut, handledare i PDT
camilla.vonbelow@psychology.su.se

UNDERVISNING OCH KURSKRAV

Undervisningen består av föreläsningar och gruppövningar.

Närvaro på nödvändiga föreläsningar är obligatorisk. Dessa tillfällen framgår av schemat. Högst två missade obligatoriska föreläsningar kan kompenseras genom av lärare angiven ersättningsuppgift. Ytterligare missade tillfällen kompenseras genom deltagande vid kommande kurstillfälle.

Gruppövningarna i tv-studion är obligatoriska. Utebliven närvaro på samtalsmomenten i KBT respektive PDT kan inte kompenseras genom ersättningsuppgift. Kompensation sker genom deltagande vid kommande kurstillfälle.

Undervisning kan ske helt eller delvis på engelska, vilket framgår av kursens schema.

Vissa undervisningspass kan ske på distans, vilket framgår av kursens schema.

Ytterligare specifika anvisningar för PDT respektive KBT ges vid kursstart.

KURSUPPLÄGG OCH LÄSANVISNINGAR

Se TimeEdit respektive Athena samt information från lärare för vilken litteratur som hör till respektive föreläsning.

Observera att du inför viss undervisning behöver ha läst i förväg.

EXAMINATION

Utöver obligatorisk närvaro (se ovan) examineras kursen genom en salstentamen.

Vid betygssättning av salstentamen tillämpas den sjugradiga betygsskalan A-F (se betygskriterier nedan). Tentamen är uppdelad i två delar: PDT och KBT. Studenten behöver ha skrivit godkänt på vardera del för att få godkänt på tentamen i sin helhet.

Betyg på kursen utgörs av betyg på salstentamen och förutsätter att samtliga obligatoriska och examinerande uppgifter är godkända.

KURSLITTERATUR (OBLIGATORISK)

Ytterligare artiklar kan tillkomma enligt lärares anvisning.

Gemensamt

Kazdin, A. (2022): Drawing causal inferences from randomized controlled trials in psychotherapy research, *Psychotherapy Research*. Doi: 10.1080/10503307.2022.2130112, 13 sidor

Lambert & Norcross. (2018). Psychotherapy relationships that work. *Psychotherapy, 55:4*, 303–315 Doi:10.1037/pst0000193

Kognitiv beteendeterapi

Beck, J.S. (2021). *Cognitive therapy. Basics and Beyond*. (3 ed.) New York: The Guilford Press. **Endast kap 4**.

Erbes, CR, Polusny, MA, Macdermid, S, Compton, JS. (2008). Couple therapy with combat veterans and their partners. *J Clin Psychol*, 64(8):972.83.

Tsai, M., Yard, S., & Kohlenberg, R. J. (2014). Functional analytic psychotherapy: A behavioral relational approach to treatment. *Psychotherapy, 51*(3), 364–371

McLean, C. P., Foa, E. B (2022) Prolonged Exposure Therapy. In Schnyder & Cloitre (Eds.). *Evidence based treatments for trauma-related psychological disorders: A practical guide for clinicians*. Springer International Publishing AG.

Ramnerö, J., Törneke, N. (2020). *Beteendets ABC*. Tredje reviderade upplagan. Lund: Studentlitteratur

Twohig, M. P., Levin, M. E. (2017). Acceptance and Commitment Therapy as a Treatment for Anxiety and Depression: A Review. Psychiatr Clin North Am. Dec;40(4): 751-770.

Wenzel, A. (2019). *Cognitive Behavioral Therapy for Beginners: An Experiential Learning Approach* (1st ed.). Routledge. **Endast sidorna 25-39, 117-131, 147-152, 175-181, 191-199**

Öst, L-G. (Red) (2013). *KBT inom Psykiatrin*. Andra reviderade upplagan. Stockholm: Natur och Kultur. **Endast kapitel 5, 8, 10, 15**

Psykodynamisk terapi (litteratur, poddavsnitt och inspelad föreläsning)

Bergsten, K. (2016). *Affektfokuserat arbete med unga vuxna*. https://urplay.se/program/194141-ur-samtiden-unga-vuxna-dagarna-2016-affektfokuserat-arbete-med-unga-vuxna

Eriksson, J. m.fl (2010). *Vad har psykoanalysen att säga idag?* https://sverigesradio.se/avsnitt/67349

Högberg, S, Svernell, M., och Tell, T. (2023). *Modern psykodynamisk teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur. **Detta är huvudboken.**

McWilliams, N. (2011). *Psychoanalytic Diagnosis, Understanding Personality Structure in the Clinical Process,* Second Edition. N.Y. The Guilford Press. **Endast sidorna 1-150**. OBS! Denna utgåva är nyare än den som finns på svenska.

McWilliams, N. (2015). *Nancy McWilliams talks to New Therapist*. https://youtu.be/ptvbUjjdJ8E

Shedler, J. (2022). That Was Then, This Is Now: Psychoanalytic Psychotherapy For The Rest Of Us. *Contemporary Psychoanalysis: 2-3:* 405-437 DOI:10.1080/00107530.2022.2149038

REFERENSLITTERATUR

Kognitiv beteendeterapi

Townend, Michael & Corrie, Sarah & Cockx, Adrian. (2016). *Assessment and Case Formulation in Cognitive Behavioural Psychotherapy.* 2nd Edition

Westbrook, D., Kennerly, H., Kirk, J. (2016). *An Introduction to Cognitive Behaviour Therapy. Skills and Applications*. 3:e. Sage Publications, London UK.

Öst, L-G. (Red) (2017). *KBT inom barn- och ungdomspsykiatrin.* Andra upplagan. Stockholm: Natur och Kultur

Psykodynamisk terapi

Abbass, A. & Town, J. M. (2013). Key clinical processes in intensive short-term dynamic psychotherapy. *Psychotherapy, 50*, 433-437.

von Below, C. (2020). *Anknytning i psykoterapi.* Stockholm: Natur & Kultur.

Bergsten, K. (red) (2015). *Affektfokuserad psykodynamisk psykoterapi.* Stockholm: Natur och Kultur.

Gullestad, S.E., & Killingmo, B. (2011). *Undertexten.* Stockholm: Liber förlag.

Leichsenring, F., Luyten, P., Hilsenroth, M.J., Abbass, A., Barber, J.P., Keefe, J.R. & Steinert, C. (2015). Psychodynamic therapy meets evidence-based medicine: a systematic review using updated criteria. *The Lancet Psychiatry*, *2*(7), 648-660.

Lemma, A., Target, M. & Fonagy, P. (2013). Dynamic interpersonal therapy (DIT):

Developing a new psychodynamic intervention for the treatment of depression. *Psychoanalytic Inquiry, 33,* 552-566.

Lilliengren, P. & Hesslow, T (2021). *Evidensläget för psykodynamisk terapi 2021*. https://www.youtube.com/watch?v=OstWmuidee0

McWilliams, N. (2004). *Psychoanalytic psychotherapy: A practitioner's guide*. NY: Guilford.

Safran, J. D. (2012). *Psychoanalysis and Psychoanalytic Therapies.* Washington DC: American Psychological Association.

Safran, J. D. & Krauss, J. (2014). Alliance ruptures, impasses and enactments: a relational perspective. *Psychotherapy, 51,* 381-387.

BETYGSKRITERIER

A	Studenten kan definiera och redogöra för centrala begrepp och teorier inom det område som kursen omfattar på ett mycket klargörande sätt. Vidare kan studenten *nyanserat* analysera och jämföra områdets centrala frågeställningar samt *mycket självständigt och klargörande tillämpa dessa med stor säkerhet*.	Lärandemålen har uppfyllts till fullo *Utmärkt*
B	Studenten kan definiera och redogöra för centrala begrepp och teorier inom det område som kursen omfattar på ett klargörande sätt. Vidare kan studenten analysera och jämföra områdets centrala frågeställningar samt *självständigt och klargörande tillämpa dessa*.	Lärandemålen har uppfyllts i mycket hög utsträckning *Mycket Bra*
C	Studenten kan definiera och redogöra för centrala begrepp och teorier inom det område som kursen omfattar på ett klargörande sätt. Vidare kan studenten *i viss mån* analysera och jämföra områdets centrala frågeställningar samt *självständigt tillämpa* dessa.	Lärandemålen har uppfyllts i hög utsträckning *Bra*
D	Studenten kan definiera och redogöra för centrala begrepp och teorier inom det område som kursen omfattar. Vidare kan studenten jämföra områdets centrala frågeställningar samt *i viss mån tillämpa* dessa.	Lärandemålen har uppfyllts helt godtagbart *Tillfredsställande*
E	Studenten kan definiera och redogöra för ett flertal centrala begrepp och teorier inom det beskrivna området.	Lärandemålen har uppfyllts trots vissa brister *Tillräckligt*
Fx	Studenten kan definiera och redogöra för en del centrala begrepp och teorier inom det beskrivna området men inte i tillräcklig utsträckning.	Lärandemålen har inte uppfyllts *Otillräckligt med kompletteringskrav*
F	Studenten kan inte alls i tillräcklig utsträckning definiera och redogöra för centrala begrepp och teorier inom det beskrivna området.	Lärandemålen har inte uppfyllts *Helt otillräckligt*

Plagiat, fusk och otillåtet samarbete

Som en del i ditt ansvar som student ingår att känna till de regler som finns för examination. Utförlig information finns både på institutionens och Stockholms universitets hemsida www.su.se/regelboken

Mer information finns också på institutionens hemsida: https://www.su.se/psykologiska-institutionen/utbildning/under-utbildningen/plagiat-fusk-och-st%C3%B6rande-av-verksamheten-1.512308

Lärare är skyldiga att anmäla misstanke om fusk och plagiat till rektor och disciplinnämnden. Plagiat och fusk blir alltid ett disciplinärende och kan leda till avstängning.

Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (gäller även enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Detta gäller även texter du själv skrivit tidigare (självplagiat).

Till fusk räknas till exempel att ha med otillåtna hjälpmedel, som mobil, på prov. Att ha studiegrupper tillsammans är utvecklande och tidsbesparande, men när det kommer till examinationsuppgifter måste du vara noggrann med att arbeta själv (om inte annat tydligt anges) för att inte riskera att det ska räknas som otillåtet samarbete.

Att låta en AI-chattbot skriva en text som mer eller mindre obearbetad lämnas in som studentens egen i försök att vilseleda examinator kan likställas med spökskrivning och/eller plagiat och är normalt att betrakta som fusk. Vad gäller användning av AI-chattbot i övrigt hänvisas till kursanvisningar och lärares anvisning.

Välkomna till kursen!

Camilla & Malin